

καὶ τόσους ἄλλους—παρὰ καταβάθος νὰ τὴν πιστεύει καὶ νὰ τὴν παραδέχεται.

★

ΟΡΙΣΤΕ κ' ἐνὶ ἀπὸ τὰ κολοκυθένια ἐπιχειρήματά του : «Ἡμεῖς γινώσκουμεν ὅτι τὰ γλωσσικὰ μαθήματα πάντοτε καὶ πανταχοῦ ἐκρίθησαν, ὅπως τὰ μαθηματικά, καταλληλότερα εἰς τὸ νὰ ὀξύνουν τὴν διάνοιαν, εἰς τὸ νὰ ἐθίζουν τὸ πνεῦμα νὰ διαστέλλῃ τὰ ἀνόμοια, νὰ κατατάσῃ τὰ φαινόμενα εἰς γένη καὶ εἶδη κτλ. Καὶ τὴν σπουδαίαν εἰδολογικὴν ταύτην μόρφωσιν τῶν παιδῶν ἐπιτυγχάνει ὁ διδάσκων τὴν γλῶσσαν πολὺ εὐκολώτερον τοῦ διδάσκοντος τὰ μαθηματικά, καθόσον ὁ παῖς ἤξευρεῖ ἤδη νὰ λαλῇ τὴν μητρικὴν γλῶσσαν, ἣτοι κατέχει τὸ ὑλικόν, καὶ ὁ διδάσκων οὐδὲν ἄλλο ἔργον ἔχει ἢ ν' ἀναλύσῃ καὶ μεταβάλλῃ τὸν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ παιδὸς λεληθότα καὶ οἰονεὶ καθεύδοντα γλωσσικὸν διάκοσμον εἰς σαφῆ καὶ συνειδητόν».

Ντροπή νὰ γράφονται τέτοιαι ἀρλοῦμπεσι ἀπὸ καθηγητῆ τῆς Γλωσσολογίας. Τὸ ἐπιχείρημα τοῦ κ. καθηγητῆ μπορεῖ νὰν τὸ γαρμεῖται μὲ μιὰ κλωτσιὰ ὁ πρῶτος τυχόντας λογικὸς ἄνθρωπος, κὶ ἄς μὴ σκαμπάζει γρῶ ἀπὸ ἐπιστήμη. Μπορεῖ ἀξιόλογα νὰν τοῦ πεῖ :

— Μὰ, σοφέ μου καὶ καμκρωμένε μου, ἀφοῦ τὸ παιδί ξέρει τὸ πρῶτον ὅπως τίκουσι σπῆτι του, ὅπως τὸ λέει, κὶ ὅπως θὰν τὸ λέει σ' ὅλη τὴ ζωὴ, γιὰτὶ νὰν τὸ μάθει στὴν καθαρεύουσα, ποῦ δὲ θὰν τὴ μιλήσει ποτέ του, καὶ νὰ μὴν τὸ μάθει σὲ μιὰ ξένη ζωντανὴ γλῶσσα ποῦ θὰν τὴ χρειαστῆι στὴ ζωὴ του ; Γιὰτὶ νὰ μὴν τὸ μάθει πῶς τὸ λένε Γαλλικὰ, Ἑγγλέζικα, Γερμανικὰ ;

Ὁ κ. Καθηγητῆς ὁμοῦς ἔχει τὸ κουράγιο νὰ μᾶς πεῖ πῶς μόνον μὲ τὴν καθαρεύουσα ἀξύνεται ἡ διάνοια καὶ ἐθίζεται τὸ πνεῦμα νὰ διαστέλλῃ τὰ ἀνόμοια. Ἀπὸ τέτοιαι πιά Χατζηδακίαις ἄλλο τίποτα.

★

ΠΑΝΟΥ πάνου στὸ ἄρθρον τοῦ κ. Καθηγητῆς ἔχει τὰ λόγια τοῦ Noreen : «Τὸ σχολεῖον δὲν εἶναι ἐργαστήριον διὰ πειράματα, καὶ εἰς τὸν ἄγρον τὸν μέλλοντα νὰ παραγάγῃ σίτον δὲν ἐπιτρέπεται μήτε νὰ σπείρωνται ἀμφίβολα σπέρματα μήτε νὰ ρίπτονται λίθοι».

Δόξα νᾶχει ὁ Μεγαλοδύναμος, αὐτὸ λέμε καὶ μεῖς. Μὰ τί ἄλλο ἀπὸ πειράματα κάνει τόσα χρόνια τώρα στὸ Ρωμαϊκὸν σχολεῖον ἢ καθαρεύουσα καὶ τί ἄλλο ἀπὸ σάπιους σπόρους ; κὶ ἀπὸ ἀπελέκτητα ἀγκωνάρια ρίχνει «εἰς τὸν ἄγρον τὸν μέλλοντα νὰ παραγάγῃ σίτον ;

Δὲν τᾶχει ὡστόσο τίποτα ὁ κ. Καθηγητῆς νὰ μᾶς πεῖ πῶς τὰ λόγια αὐτὰ τᾶγραψε ὁ Noreen...γιὰ τὴν καθαρεύουσα! Μιὰ ψευτιά παραπάνου δὲ βλάφτει.

★

ΤΟΣΟ τρώμαζε ἡ Ἐφορία τοῦ «Πρότυπου Δημ. Σχολεῖου» ἀπὸ τὸν πόλεμον ποῦ τῆς γίνηκε ὥστε γλήγορα γλήγορα ἰδρύει καὶ τὸν «Ἐκπαιδευτικὸν Ὀμίλον». Τὸ τυπωμένο γράμμα ποῦ στάλθηκε εἰς πολλοὺς τὸ τυπώουσε καὶ δῶ,

ματα ποῦ δὲν εἶταν ἀνάγκη νὰ ἀπκντήσῃ ὁ ἄρρωστος.

Γιὰ τίς δουλειῆς του, γιὰ τὴν ἐξοχίη του, γιὰ τὴ γυναῖκα του.

— Τὴν ἀνάρρωτή σου, τοῦ εἶπε, θὰ τὴν κάνεις ἐκεῖ κάτω μαζὶ μας. Ἐῖρεις τί χαρὰ θὰ εἶναι αὐτὸ γιὰ κείνη καὶ τί εὐτυχία γιὰ μένα.

Πιστεύω σὲ λίγες ἡμέρας, τοῦ εἶπε, νὰ μπορέσεις ν' ἀφήσεις αὐτὸ τὸ κρεβάτι. Θάρθῶ νὰ σὲ πάρω μόνος μου.

Ὁ Moréas τὸν ἐκοίταξε μελαγχολικὰ κάμποσο καὶ εἶπειτα :

— Mon vieux, τοῦ εἶπε, πιστεύεις ἀκόμα πῶς ὑπάρχει Moréas ;

Ὁ Paul Adam κἀτὶ ἐψιθύρισε, ἐδοκίμασε νὰ γελάσει, νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸν παλιὸ του συνεργάτη καὶ φίλον, ποῦ τὸν ἐκοίταζεν ἀκίμα μελαγχολικὰ.

Τὰ λόγια του ὁμοῦς ἦταν μασσημένα, τὰ γέλια του ψεύτικα. Ἄλλαξε κουβέντα ἐπίτηδες.

Ὁ Moréas ὁμοῦς σὰν νὰ κρατοῦσε τὴ συνέχεια :

— Ἀξίζει λοιπὸν, ἀγαπητέ μου, τοῦ εἶπε, νὰ ζήσω μὲ μισὸν ἐγκέφαλον καὶ μὲ ἓνα τρίτον κορμιού ;

Ὁ Paul Adam δὲν ἀπάντησε τίποτε, τοῦ ἐχάρεισε τὰ μαλλιά καὶ σὲ λίγο τὸν ἔφησε μισοαπο-

γιατ' εἶναι κὶ αὐτὸ ἓνα ἱστορικὸ χαρτί, νὰν τὸ ποῦμε, στὸ ξετύλιγμα τοῦ ἀγῶνα μας.

«Ἀξιότιμε Κύριε,

»Μὲ τὴν ἐγκύκλιον ποῦ σᾶς στείλαμε, σᾶς γνωστοποιήσαμε τὸν ἐκπαιδευτικὸν μᾶς σκοπὸν. Μὲ τοῦτο τὸ γράμμα μας σᾶς παρακαλοῦμε νὰ μᾶς ἀπκντήσετε ἂν ἐπιθυμῆτε νὰ γίνετε μέλος τοῦ «Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμίλου».

»Ὁ σκοπὸς τοῦ Ὀμίλου αὐτοῦ θὰ εἶναι, καθὼς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιον, νὰ ἰδρῶσῃ ἓνα Πρότυπον Δημοτικὸν Σχολεῖον στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ βοηθήσῃ νὰ ἀναμορφωθῇ, μὲ τὸν καιρὸ, ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκπαίδευσις. Γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τοῦ, ὡς μέσα θὰ μετχειρίζεται ὁ Ὀμιλος διαλέξεις καὶ ἐκδοσὴ βιβλίων, ἐφημερίδας καὶ περιοδικοῦ. Ἡ συνδρομὴ κάθε μέλους εἶναι πέντε (5) δραχμῆς τὸ χρόνον.

»Ἄν θὰ γίνετε μέλος, σᾶς παρακαλοῦμε νὰ ὑπογράψετε τὴν ἐσώκλειστη σχετικὴ ἀπάντησιν καὶ νὰ τὴ στείλετε στὸν κ. Ἰω. Δραγοῦμη, 26 Λεωφόρος Ἀμαλίας, Ἀθῆνας, ποῦ ἀνέλαβε χρέη Ταμῆα κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἐξωτερικοῦ γιὰ μερικὸς μῆνας τοῦ κ. Δ. Π. Πετροκόκκινου.

»Ἐπίσης παρακαλοῦμε κάθε συνδρομῆν, ἀνακοίνωσιν ἢ γράμμα νὰ στέλνεται στὴν ἴδια διεύθυνσιν.

»Ἀθήνα, 30 Ἀπριλίου 1910.

»Μὲ ὑπόληψιν

Γιὰ τὴν Ἐφορίαν τοῦ Προτύπου Δημοτ. Σχολεῖου Δ. Π. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟΣ»

ΒΓΗΚΑΝΕ

**ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ
ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΜΗΛΑ
ΤΟΜΟΣ Ε΄
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**

καὶ πουλιοῦνται στὸ Βιβλιοπωλεῖον «Ἐστίαις» δρ. Α.

ΠΕΡΙΕΧΑΜΕΝΑ :

Σὰ λάμπει ὁ ἥλιος — Μιὰ κριτικὴ — Ἐνωσις θὰ πῆ δύναμις — Τρομοκρατία — Μάθησις καὶ λεπτειά — Ὁ «Συγγραφεὺς» — Ἐπίλογος — Ἐκατὸν πενήντα — Διαγωνισμὸς γιὰ τὴν γλῶσσαν 1904 — Ἡ γραμματικὴ τοῦ Ροντάκη — Λεπτειὰ καὶ μάθησις — Τὸ ἔρηθ τοῦ Νεεμῆ — Ἐνα γράμμα — Οἱ παράδες — Διαβάζοντας τὰ Πάτρια — Σκευοῦλες — Ἡ κλωστήσα — Ἐνα νόστιμον ἐπιχείρημα — Ξενισμὸς — Ταχυδρομὸς, ταχυδρομεῖο, πόστα — Ἐνας ἔνας — Τί λέγεται γλῶσσα — Ἀνοιχτὸ γράμμα — Τὰ βιβλία μας καὶ τὰ περιοδικὰ μας — Ὁ Ἄντρος καὶ ἡ γυναῖκα — Ὁ κ. Η. Krüger — Τὸ φεγγάρι — Ἡ χημία τοῦ λαοῦ — Μαρία Ἐλένη — Καλοσύνη καὶ Αἰθάλα — Λίγα λόγια — Ὁ Μεσοσαζέτης — Τριάντα χιλιάδες φράγκα χρυσά — Πρωτοχρονιάτικο — Ἀγάπη — Πέρα πέρα — Ὁ Νουμάς — Γράμμα στὴ Μυριέλλα.

κραιμισμένον πικρά.

Στὸ χαγιατί, ὅπου ἐβγήκα μαζὶ του, ὁ εὐχλίσθητος συγγραφεὺς ἀναλύθησε σὲ δάκρυα καὶ ἐνώ μου ἔσφιγγε τὸ χεῖρ ἀποχαιρετῶντάς με, μοῦ εἶπε :

— Χάνεται λοιπὸν σήμερον, αὔριο ἢ μεθαῦριο ὁ τελευταῖος, μεγάλος ποιητῆς τῆς Γαλλίας καὶ ὁ τελευταῖος τῆς καθαρῆς.

Γινώριζε, φίλε μου, ὅτι τέτοιος ἱππότης δὲν ἐστάθηκεν ἄλλος στὸν καιρὸ μας.

ΔΥΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ἐξῆ, ἑπτὰ ἡμέρας πρὶν πεθάνει ἔκανε μάθημα ἓνα πρῶτον ποιήσεως στὴ νοσοκομῶ Λουίζα καὶ στὸν ὑπερέτη του Γουσταῖον.

Τὸν ἔκουαν προσεχτικὰ καὶ συμφωνοῦσαν μαζὶ του.

Τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὸ Λαφοντάινον καὶ τὸ Ρακίνα μὲ τὴ σοβαρότητα ποῦ θὰ ἔλεγε τέτοια πράγματα στὸν ἀκαδημαϊκὸν Faguet, τὸ θαυματῆ τῆς, ἢ στὸν de la Tailhede, τὸ μαθητῆ του.

Ἀκούοντάς τον νὰ μιλεῖ σ' αὐτοὺς περὶ τέχνης, ἀναθυμήθηκα μιὰ ἄλλη σκηνὴ ποῦ ἐστάθηκα μάρτυρας τῆς, ἀνεβαίνοντας μαζὶ του τρεῖς μῆνες προ-

ΕΚΦΥΛΗ :

Κόσμε, τί κοιτᾶς ; σοῦ πάτησα τὰ ἱερά σου ἓνα πρὸς ἓνα τὶς ἐκκλησιῆς σου ἐγὼ τὶς ἔφτυσα καὶ μὲ τᾶγιο σου ποτήρι

Ἦσια καὶ τὰ πάθη μου ἄνοφα τὰ τρανὰ κ' ἔκφυλα πάθη καὶ ρημάχτρα ἐγὼ σοῦ γίνηκα, ἐγὼ τὸ ἄθλιο τὸ μονοτήρι.

Κόσμε, τί κοιτᾶς ; ψηλότερα ἔχτισα ἐκκλησιῆς καινούριες ποῦχουν λειτουργοὺς τρανότερους τ' Ὀμορφο καὶ τὴν Ἀλήθεια.

Ἐκφυλη, μεγάλη, κ' ἔκφυλη — τὸ σταυρὸ σου κάμε, κόσμε, κὶ ὅλα τὰ ἱερά σ' τὰ πάτησα κὶ ὅλα σου τὰ παραμύθια.

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΟΥ

Κ' ἔχω ἐγὼ ἐκκλησιὰ δική μου κ' ἔχω καὶ προσκυνητήρι καὶ πανάγιο ἓνα ποτήρι ποῦ μεταλαβαίνω πάντα

Σάρκα κ' αἷμα, αἷμα καὶ σάρκα ἀπ' τῆς Τέχνης τὸ Μεσοῖα καὶ καθημερινὴ θυσία δίνω ἀπ' τὴν ψυχὴ μου κάτω.

Μὰ δὲν ἔχω μανηλοῦδες παναγιῆς, οὔτ' ἀγιοκέρια καὶ παπάδες καὶ ξεφτιέλια, ἔχω μάρμαρα μονάχα,

Μάρμαρα λευκὰ σὰ χιόνια ἀπ' τὴν Πάρον ἀπ' τὴν Πεντέλη κὶ ἀπὸ κάποιον Πραξιτέλη λυγρὰ πελεκημένα.

ΔΙΛΙΚΑ ΜΠΕΤΣΙΚΑ

τήτερα στὸ Montrouge, μίση στὸ τραμβουέ.

Τὸν εἶχα δεῖ τυχαίως τὸ ἀπόγειον τῆς μέρας ἐκείνης ἀπ' ὄξω ἀπ' τὸ κερνεῖο τοῦ Cluny νὰ περιμένῃ.

Μοῦ εἶπε ὅτι εἶχε προγευματίσει κάπου ἐκεῖ κοντὰ, σ' ἐνὸς φίλου του, καὶ ὅτι περιμένε κανένα ἀμάξι ποῦ νὰ τὸν πάῃ σπῆτι του.

Ὅπως ὁμοῦς περνοῦσε τὴ στιγμὴ ἐκείνη τὸ τραμβουέ, μὲ ἔσπρωξε πρὸς αὐτὸ καὶ ἀνεβαίνοντας κὶ αὐτὸς κατόπιν, μοῦ εἶπε :

— Ἐλα μαζὶ μου ὡς τὸ σπῆτι μου, εἶναι ἓνας ὄρατος περίπατος.

Ὅπως λοιπὸν πηγαίναμε μὲ τὸ τραμβουέ σχίζοντας τὸ μπουλεβάρτο St. Michel πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ ἀπτεροσκοπεῖου καὶ τὸ λέοντα τοῦ Bel-fort, ὁ Moréas ἔδινε ἐξηγήσεις ἐνὸς ἄρθρου του στὸν ὑπάλληλον ποῦ εἶχε καθῆσει ἀπέναντί μας.

Ὁ ἀγχιὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος εἶχε τίς ἰδέες του καὶ ἐφαίνονταν εὐτυχῆς ὅτι ἐλεύθερα μποροῦσε νὰ τις ἐκφράσει.

Δὲν αἰσθάνονταν καμμίαν στενοχωρίαν ἀπέναντι τοῦ Moréas, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μερὴ εἶταν μετρημένος καὶ προσεχτικὸς.

Τὸ ἄρθρον εἶχε δημοσιευθῆ τὴν ἡμέραν ἐκείνη ἢ